

Kompetensutveckling Hemtjänsten

Uppdrag: Utveckla hemtjänsten i Danderyds kommun 2021-2024

Socialstyrelsens allmänna råd om grundläggande kunskaper hos personal som arbetar i socialtjänstens omsorg om äldre

SOSFS 2011:12

Utbildning

Den som ska arbeta med stöd och hjälp till äldre personer kan uppnå kunskaper och förmågor i enlighet med dessa allmänna råd genom godkända kurser:

- 1 100 poäng i de programgemensamma karaktärsämnena och 300 poäng i ämnet gerontologi och geriatrik i vård- och omsorgsprogrammet eller genom annan motsvarande utbildning.
- Tillräckliga kunskaper i svenska för att uppnå förmågan att förstå, tala, läsa och skriva svenska i enlighet med dessa allmänna råd kan inhämtas genom godkänd kurs i det gymnasiegemensamma ämnet svenska eller svenska som andraspråk i vård- och omsorgsprogrammet eller genom annan motsvarande utbildning.

HSLF-FS 2021:107 (from 2022-02-01)

Utbildning

Den som ska arbeta med stöd och hjälp till äldre personer kan uppnå de kunskaper och förmågor som rekommenderas i dessa allmänna råd genom godkänt resultat på någon av följande utbildningar:

- Kurser om 1 400 poäng i de programgemensamma ämnena i vård och omsorgsprogrammet.
- Svenska eller svenska som andraspråk som ingår i de programgemensamma ämnena kan ersättas med svenska eller svenska som andraspråk i de gymnasiegemensamma ämnena.
- Kurser om 1500 poäng som ingår i Skolverkets nationella yrkespaket för arbete som undersköterska.

Kunskaperna och förmågorna kan även uppnås genom godkänt resultat på någon annan utbildning som motsvarar dem som anges ovan.

Krav i förfrågningsunderlaget för Hemtjänst SN 2017/0127

1.4.4 Personal

Utföraren ska genomföra sina åtaganden med den personalstyrka och den kompetens som krävs för att ge de enskilda omvårdnad och service av god kvalitet. Lämplig kompetens för personal som arbetar inom hemtjänst finns beskrivet i Socialstyrelsens allmänna råd om grund- läggande kunskaper hos personal som arbetar i socialtjänstens omsorg om äldre, SOSFS 2011:12. Utföraren ska möjliggöra tid för dokumentation, kompetensutveckling, planering och reflektion. Vid behov ska handledning erbjudas. Utföraren ska se till att personal kan ta del av kompetensutveckling som socialnämnden anordnar.

Kompetensnivå

Minst 50 % av personalen (tillsvidareanställda, vikarier under längre period eller timvikarier) ska ha en avslutad gymnasieutbildning med inriktning mot vård eller 600 gymnasiepoäng i ämnet vård och omsorg från Komvux. Vid nyanställning ska ovanstående krav på utbildning gälla vilket innebär att andelen med utbildning successivt ska öka.

I undantagsfall kan personal utan relevant utbildning anställas men då ska en individuell utbildningsplan upprättas som innebär att inom ett år från anställning har erhållit relevant utbildning. Personal som endast ska arbeta med serviceinsatser kan anställas utan formell kompetensnivå för omvårdnadsarbete.

Personal ska behärska svenska språket i tal och skrift motsvarande årskurs nio i svenska eller grundläggande nivå i svenska som andraspråk.

Krav i förfrågningsunderlaget för Hemtjänst SN 2017/0127 forts.

Kontaktmannaskap

Utföraren ska i samband med insatsens planering utse en kontaktman för den enskilde. Kontaktmannen är den som i första hand ansvarar för dokumentation och upprättande av genomförandeplan tillsammans med den enskilde och är den som i första hand har kontakt med anhöriga och externa kontakter om den enskilde vill det.

Kontaktmannen ska ha regelbunden kontakt med den enskilde och skaffa sig goda kunskaper om dennes vardagsliv, behov av service, omvårdnad och önskemål. Den enskilde ska ha rätt att byta kontaktman. Utföraren ska ha en skriftlig rutin för kontaktmannaskap och vad som ingår i uppdraget.

Fast omsorgskontakt

Den 10 februari 2022 beslutade regeringen om propositionen - *En fast omsorgskontakt i hemtjänsten (prop. 2021/22:116)*.

I propositionen föreslås nya bestämmelser i socialtjänstlagen (2001:453) med krav på att den som har hemtjänst ska erbjudas en fast omsorgskontakt, om det inte bedöms vara uppenbart obehövt. Den fasta omsorgskontakten ska tillgodose den enskildes behov av trygghet, kontinuitet, individanpassad omsorg och samordning när hemtjänstinsatser verkställs.

Kravet på att erbjuda en fast omsorgskontakt föreslås träda i kraft den **1 juli 2022** och från och med den **1 juli 2023** föreslås det bli ett krav att den som utses till fast omsorgskontakt ska ha yrkestiteln undersköterska. Skyldigheten ska införas i 4 kap. 2 b § SoL.

<https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2022/02/regeringen-vill-infora-krav-pa-fast-omsorgskontakt-inom-hemtjansten/>

<https://www.regeringen.se/495b25/contentassets/409d947af3774d0a87d218cdfdd8d835/uppdrag-till-socialstyrelsen-angaende-vagledning-och-uppfoljning-av-reformen-en-fast-omsorgskontakt-i-hemtjansten.pdf>

Fast omsorgskontakt forts.

Huvudregeln är att en person med hemtjänst ska erbjudas en fast omsorgskontakt. Den fasta omsorgskontakten ska tillgodose den enskildes behov av trygghet, kontinuitet, individanpassad omsorg och samordning när en hemtjänstinsats verkställs. Lagförslaget detaljstyr inte den fasta omsorgskontaktens arbetsuppgifter, men en viktig uppgift för den fasta omsorgskontakten är att vara ”spindeln i nätet” och att informera och samverka med:

- anhöriga, närstående, arbetslaget och andra yrkesgrupper som är delaktiga i den enskildes vård och omsorg.
- delta i uppföljningsmöten med biståndshandläggare
- delta i samverkan när det gäller den individuella plan som ska upprättas när den enskilde har behov av insatser både från socialtjänsten och från hälso- och sjukvården enligt 2 kap. 7 § SoL och 16 kap. 4 §

Omsorgskontakt behöver inte erbjudas om det bedöms vara ”uppenbart obehövligt”. Exempel på undantags-situationer är om en person endast har trygghetslarm, matdistribution eller hjälp med städning eller inköp. Personer med begränsade sociala nätverk och måttliga kognitiva nedsättningar kan dock behöva en omsorgskontakt även utan att ha något stort behov av hemtjänstinsatser. Det viktiga är att det görs en bedömning i varje enskilt fall, sett till syftet med den fasta omsorgskontakten

Undersköterska som skyddad titel

Undersköterskors kompetens är viktig för att kvaliteten och säkerheten i vården och omsorgen ska kunna upprätthållas. Regeringen anser att kompetensen hos yrkesgruppen undersköterskor behöver säkerställas och att det därför ska införas en skyddad yrkestitel för yrket.

Enligt propositionen - *Stärkt kompetens i vård och omsorg – reglering av undersköterskeyrket (prop. 2020/21:175)* införs det den 1 juli 2023 ett krav på att endast den som har ett bevis om rätt utbildning får använda yrkestiteln *undersköterska* i yrkesverksamhet på hälso- och sjukvårdens område och i verksamhet enligt SoL och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2023. Bestämmelsen införs då in i 3 kap. 3 d § SoL.

Grunden för skyddad yrkestitel utgår från det nya utbildningsinnehållet i gymnasieskolans vård- och omsorgsprogram. Regeringen har beslutat att programstrukturen för vård- och omsorgsprogrammet ändras så att omfattningen av de programgemensamma ämnena inom programmet utökas från 1 100 till 1 400 gymnasiepoäng.

Den som är tillsvidareanställd med yrkestiteln undersköterska när de nya reglerna om skyddad yrkestitel träder i kraft ska få fortsätta att använda titeln trots att han eller hon inte har fått bevis om rätt att använda den, dock längst fram till och med den 30 juni 2033.

Undersköterska som skyddad titel forts.

Bevis om rätt att använda yrkestiteln undersköterska ska efter ansökan utfärdas till den som:

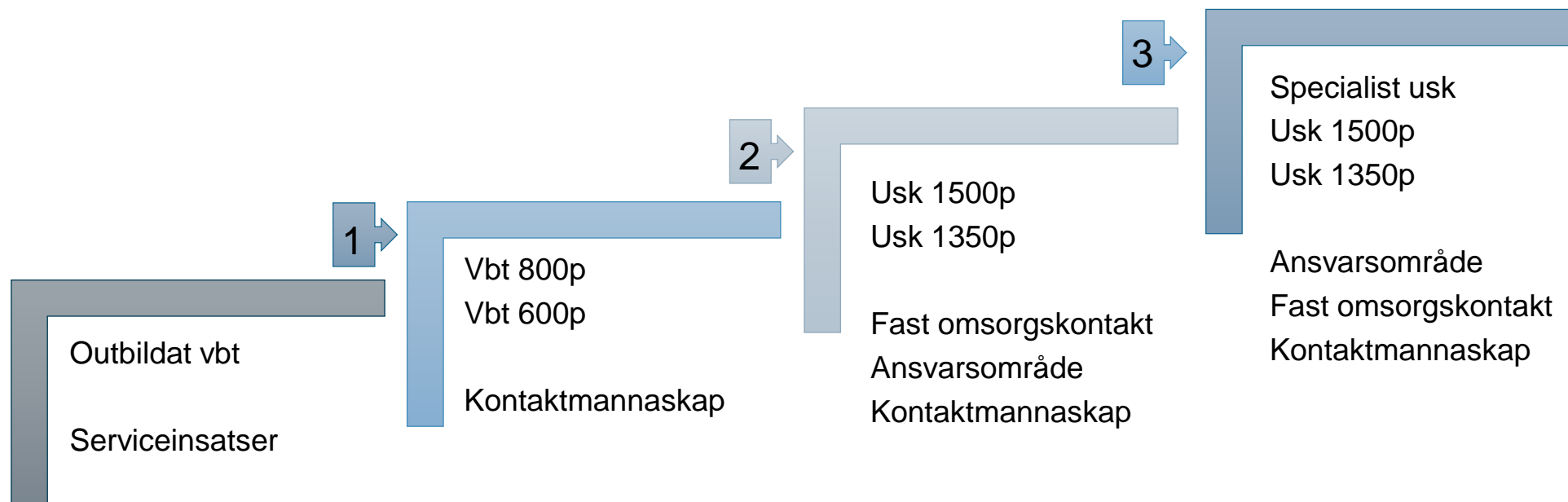
1. har en utbildning med inriktning mot vård och omsorg från gymnasieskolan eller kommunal vuxenutbildning, eller
2. har genomgått en kommunal vuxenutbildning enligt de bestämmelser om utbildningsinnehåll som gäller eller har gällt före den 1 juli 2023.

Regeringens förslag leder till att en andel av de nu yrkesverksamma undersköterskorna kommer att behöva valideras under övergångsperioden för att kunna få bevis om den skyddade yrkestiteln. Regeringen konstaterar att den nya regleringen inte i sig medför några nya krav på att det ska finnas undersköterskor i verksamheterna. På samma sätt som gäller i dag är det verksamheterna själva som ansvarar för att dessa bemannas med personal som har rätt kompetens.

De initiativ som regeringen har tagit för att öka bemanningen inom äldreomsorgen samt den satsning som görs inom äldreomsorgslyftet bedöms kunna öka utbudet av undersköterskor. Därför är det enligt regeringen rimligt att den som utses till **fast omsorgskontakt ska ha yrkestiteln undersköterska** enligt 4 kap. 5 a § patientsäkerhetslagen från och med den 1 juli 2023. Bestämmelsen ska införas i 3 kap. 3 d § SoL.

Kompetenstrappa inom hemtjänst

Modell för kompetensutveckling

Uppdragsutbildning

Hemtjänstutförarna erbjuds att köpa in lokalt anpassad utbildning för validering och nationellt yrkespaket för undersköterska 1500p. Utförarna ersätts för utbildningskostnaden samt viss tid för medarbetarnas studier. Ersättning utgår även för utbildning i yrkessvenska som ingår i vissa anordnares utbildningspaket.

Språkombud

Utförarna erbjuds utbilda 1-2 språkombud /verksamhet, ersättning (243 kr) utgår för utbildningstiden 48 tim.

Kollegialt lärande

Språkombuden fungerar som studiehandledare och stöttar övriga medarbetar i sina studier genom lokala studiecirklar. Ersättning för handledningstid utgår efter inlämnad studiehandledningsplan, XX tim/v. Studiehandledningsplanen kopplas till verksamhetens övergripande kompetensutvecklingsplan.

Antal utbildningsplatser vid uppdragsutbildning *yrkespaket undersköterska 1500p*

som kommunen ersätter baseras på antal kunder

Hemtjänstkunder	Antal utbildningsplatser
1-10	1-2
11-50	2-4
51-100	4-6
101-150	6-8
151-200	8-10

Slut

VÅR VISION - SVERIGES BÄSTA KOMMUN ATT LEVA, BO OCH VERKA I